

Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—Please see the papers of the next day. There is a contradiction. I did not say anything. It was not my statement.

Mr. SPEAKER.—Let me have all the papers. I will look into them.

Sri V. S. PATIL.—It is marked in red pencil, Sir.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—There were a lot of rumours and small papers published all sorts of things. There was a Government statement where there was a typing error. The word 'not' had been omitted by mistake before the words "on State to State". That gave a wrong meaning, and in the next day's paper, it was corrected.

Sri V. S. PATIL.—This statement clearly mentions rice to be purchased from State to State...

Sri M. V. KRISHNAPPA.—The word 'not' is omitted. In the next day's statement, it was corrected.

Sri V. S. PATIL.—The Government of Mysore should not have given room for this error...

Sri M. V. KRISHNAPPA.—The member may ask the Andhra Government...

Mr. SPEAKER.—It is highly irregular to ask the Hon'ble Member to go to Andhra. If he is told to go to Maharashtra, he will be very happy.

[Laughter.]

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೀಗೆ ಪಹಣಿ ರೆಕ್ಕ ಬಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮು 'ದುರಸ್ತಿ' ಅಂತ ಹಾಕಿ ಅನಂತರ ಅವನ್ನು 'ನಾಡುರಸ್ತಿ' ಎಂದು ತಿದ್ದುವಂತೆ ಇವರೂ ಏಕೆ ಮಾಡಿರಬಾರದು ?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member seems to be an expert in that.

Sri V. S. PATIL.—I want to know from the Government whether this Press Statement published in the newspapers is correct or not. If it is not correct whether it has been contradicted by the Government.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—It has been contradicted. If the Hon'ble Member wants, I will place it on the Table. The very next day, a contradiction has been given.

Mr. SPEAKER.—I would appeal to the Government and the Minister in charge of Information to let me know whether the statements were issued through the Department and if so whether they could get me copies by about 3 or 3-30 p.m. to day.

Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—I will try, Sir.

Motion of No-Confidence in the Council of Ministers (Contd).

Sri V. S. PATIL.—Sir, another information from the Hon'ble Home Minister. Yesterday, he was clarifying his position for giving Government advertisement to Vishwa Vani paper. May I know from him whether he knows that there is an Institution known as the Audit

(SRI V. S. PATIL)

Bureau of Circulation and there is a classification as A, B, C and whether any certificate has been issued by this Audit Bureau of Circulation to Vishwa Vani about the circulation? On the contrary, Deccan Herald, Praja Vani and Simyukta Karnataka are members of this Audit Bureau of Circulation and the circulation of these papers are 35,000, 52,000 and 42,000 in 1962-63 and in 61-64, it is 37,000, 56,000 and 49,000. As compared to these figures, whether there was reasonableness in giving the advertisements to Vishwa Vani at all and whether there is any certificate so far as Vishwa Vani is concerned?

MR. SPEAKER.—Now I would like the Whips or whoever in charge of parties, to give me a list of Speakers so that we may carry on the Debate. The Hon'ble Minister may continue his speech.

SRI C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—What happened to the Privilege Motion, Sir?

MR. SPEAKER.—Should I give priority to that and postpone the Debate on this?

†SRI R. M. PATIL.—Mr. Speaker, Sir, resuming my submission and craving the indulgence of the House I wish to submit that the stand taken by the opposition that Vishwa Vani is favoured by Government is not correct. It is the policy of the Government that papers should be selected for the purpose of casual advertisements as well as commercial advertisements. If at all preference is to be given, it should be given to the tenor of the paper; that means, the language and the correct statement of facts which the paper enunciates so far as Government's policy is concerned. Taking these two facts into consideration, the papers are selected every year. Their performances are watched through and through.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Not circulation Sir?

SRI R. M. PATIL.—Circulation also. So far as circulation is concerned, it may increase or it may decrease. But the importance given to is the stand taken by the paper so far as the advocacy of the Government policies are concerned.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತಿರ್ಪುಹಳ್ಳಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಆಧಾರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

SRI R. M. PATIL.—Sir, this is too late for my Hon'ble friend to ask this information. For the last three years this policy is continuing which was enunciated and implemented since then. If there is any vacillation, in that case that vacillation in the policy would be placed before the House.

As regards this paper, the contention of the opposition members, I fail to understand. At best, I have understood their mind. Their mind is working in two directions; one is, to discourage that paper as far as possible and another is to get the favour of the competing papers

just for their favour. So, under these circumstances, the contention is not coupled with so far as *bona fides* are concerned. If the Managements of the papers which are said to be circulated in the same area are aggrieved, they would have certainly approached. But unfortunately or fortunately, they are quite contented. Even then my Hon'ble friends are holding brief for those papers as if they are holding brief for themselves. Therefore, I respectfully submit to this House that there is no substance in their contention.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—About rates ?

Sri R. M. PATIL.—Rates are also given. 1962-63 seven rupees per inch ; 1963-64 it is corrected and ultimately it is brought down along with other papers and that is why there is reduction of 2,00 rupees. Sir, if we see the statistics that are given from year to year, it could be seen that the casual advertisements are increasing. That goes to show that the works like construction of buildings, roads and such other works are increasing. That is the main fact that is necessary to infer.

Coming to the next point, i.e., preparation of a movie picture at the time of weighing with gold, I beg to submit that this is one of the proud records of Mysore State. When I say, a proud record, I crave the indulgence of this House that when the emergency was declared, Mysore State is the first State to constitute a Committee to raise national defence fund and also collect blood for the soldiers and such other things which were necessary for the welfare of the soldiers who were fighting on the front. Then it was thought fit that there should be various committees—a committee for the collection of national defence fund, a committee for the social welfare of the jawans, a committee for propaganda and so on. In pursuance of the policy adumbrated at that time, these committees functioned effectively. When the Finance Minister and the Prime Minister said that gold contributions were necessary to purchase weapons for the army and when they appealed to the country to contribute gold, it was Mysore State which stood first in the collection of gold. When Punjab and Rajasthan collected gold equal to the weight of Panditji and Indraj, our workers in Bijapur District also set a target to collect gold equal to the weight of our Chief Minister. Bijapur is a well-known district as far as arid areas are concerned and still they tried their level best to collect as much as they can and it is really a matter of pride that they succeeded in collecting gold not only equal to the weight of our Chief Minister but in addition to that they were able to collect gold equal to the weight of Indraj and something more. Then, the Propaganda Committee advised that in order to boost up the collections in gold and cash it was necessary to prepare a film. Accordingly, we consulted people in that line and also the President of the Film Chamber at Bangalore. As per his suggestion, a small committee was constituted in order to advise what should be done. They suggested two or three types of films. Ultimately, the committee suggested that an eight hundred feet film costing about Rs. 15,000 might be prepared. The suggestion was accepted but ultimately it so happened that the weighing ceremony was postponed. Later on, due to the splendid co-operative

(SRI R. M. PATIL)

efforts of the officials and workers in the district they achieved a proud record. Under such circumstances, in order to encourage the workers and officers to work in team spirit it was thought fit to include various projects in the film. Accordingly, a comprehensive film depicting the entire developmental activities of the State was taken up and cost rose to Rs. 20,000. The length of the film also increased to 1,500 feet. It has been prepared and exhibited throughout the State. I request the Hon'ble Members to consult the experts in the line as to the expenditure that has to be incurred to prepare a film of that length. So far as this film is concerned, it is one of the films that is appreciated and Government is satisfied with it. For this, much expenditure had to be incurred by way of vehicles and such things. The equipment belonging to the polytechnic that has been used was not sufficient and additional equipment was required and it was given free. Technicians also served free. My Hon'ble Friends contended that it was given to a person who is not at all in the line and who does not know anything about film affair. This is voluntary work taken up by the President of Bangalore Film Chamber of Commerce. He is one of those who has won laurels for producing the best Kannada film and his film 'Silpi Jakkannacharya' has won the appreciation of the President. In that context we have to consider whether the Government has in any way exceeded the limits and whether the Government has favoured anybody. The cheques have been issued in the name of the President. It is a fact that the amount has been paid and it is a fact that the film is produced.

2-30 P.M.

Sri S. SIVAPPA.—The Government had said that they have not spent any amount on film production and it was all done by voluntary donations; but now the Minister comes forth saying that the Government paid a sum of Rs. 20,000 through cheque.

Sri R. M. PATIL.—That was for the purpose of propaganda and such other purposes. So far as expenditure is concerned, the Civil Defence Committee was authorised to utilize Rs. 1 lakh by way of imprest for expenditure. At a time we could use a certain amount up to Rs. 1 lakh. This was authorized by the Prime Minister. Further, when this matter was communicated to the Prime Minister, the Prime Minister called for us and we explained the whole position and said that on account of the necessary for making such a film we produced the film and that it was ready. Under such circumstances he too had agreed that it was a good thing that the Mysore Government had done it and the Mysore Civil Defence Committee had done it. So far as the cousin of our Chief Minister was concerned, he was included in the Committee of the Advisory Board. He had nothing to do either with cash or with any performance so far as the preparation of the film was concerned. He has been in the line for 15 to 20 years and his advice was sought at

the instance of the President of the Film Chamber of Commerce. We had nothing to do and he also had nothing to do so far as the expenditure was concerned. It is a fact that the film is produced. On the whole Rs. 3 crores and odd have been collected by way of National Defence Fund.

Sri S. SIVAPPA.—What were the cameramen of your Information Department doing?

Sri R. M. PATIL.—All that was inadequate. Otherwise we would have used them.

Sri S. SIVAPPA.—What was your Department doing? Then you could have disbanded them.

Sri R. M. PATIL.—I know what to disband, when to disband and where to disband.

A sum of Rs. 3 crores and odd was collected, by way of cash and so much gold was collected, but the amount that we spent for propaganda was Rs. 20,000.

Sri S. SIVAPPA.—We did not contribute Rs. 3 crores for the film but for something else.

Sri R. M. PATIL.—For a sum of Rs. 5 crores, we spent Rs. 20,000 for propaganda purposes and the expenditure works out to 05% for this work. I challenge the hon'ble members I am going to give out of my own pocket Rs. 20,000. Let them go to Bijapur District or any district or even the district of the Leader of the Opposition and collect at least so many bags of owar or ragi ..

(Several hon'ble member rose in their seats).

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—What is the challenge? Let us hear the challenge again?

Sri S. SIVAPPA.—It is by coercion that you collected all that.

Sri R. M. PATIL.—No coercion.

Sri S. SIVAPPA.—It is by coercion that you collected this. There are hundreds of letters .....

Mr. SPEAKER.—When an hon'ble member, whether a Minister or otherwise, is speaking that Hon'ble member in the House know the rule to be observed. This has happened not once, twice or thrice .....

Sri S. SIVAPPA.—It is our parliamentary right.

Mr. SPEAKER.—Even when I am on my legs the rule is again violated. The Hon'ble member must have some patience.

Sri S. SIVAPPA.—It is only interjections. We are allowing him to speak.

Mr. SPEAKER.—Can't the member hear? Is the member deaf? If he can't hear, then let him have some earphone provided.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—The statement of the Home Minister gives a wrong impression that none of us contributed anything to the National Defence Fund. I collected Rs. 15,000.

Mr. SPEAKER.—Has Sri G. V. Gowda also become deaf like Sri Sivappa?

SRI G. V. GOWDA.—No Sir. Neither Sri Sivappa nor myself is deaf.

SRI S. M. KRISHNA.—With great respect to the Chair I must say that the remark that you made that Sri Sivappa is deaf does not fit in with the dignity of the House.

MR. SPEAKER.—The hon'ble member has to obey the rule. Now I am given advice by a very good hon'ble member of the House that 'it does not fit in with the dignity of the House'. If the rule is violated I call upon the member, but he persists and he continues. Then I ring the bell, but still he continues. Then when I appeal to him and tell him "Don't you hear me, are you deaf?" then it is said that it becomes indignity; but offending the rule is not indignity. If any hon'ble member wants to interrupt, he must ask the Minister to yield.

SRI C. J. MUCKANNAPPA. He does not yield.

MR. SPEAKER.—If he does not, does the contingency arise for the first time in this Debate? Has it not arisen on other occasions?

SRI S. SIVAPPA.—The right of interjection is a parliamentary right and it cannot be taken away.

MR. SPEAKER.—Can the member kindly cite any authority in support of it? He has to appeal to the Minister or whoever it is to yield, but he does not do it.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—If the Minister creates a wrong impression.

MR. SPEAKER.—If wrong impressions are created and they have to be corrected, that is to be done according to rules and not by violation of the rules. When any member is on his legs I do not want any interjection. He can only ask him to yield for a minute and if the member speaking does not yield then he cannot be interrupted. Neither the member nor I have got the right to compel the member to yield.

SRI S. SIVAPPA.—Interjection is a parliamentary right. I have watched the Lok Sabha for a week and I have found that interjections are going on there. Even in the Mother of Parliaments interjections are a Parliamentary right. What is a debate without interjections? We are not stopping the speech, but it is only an interjection.

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, there is a ruling from the Chair on this point. The previous Speaker who is the present Education Minister has given a ruling and said "interruptions are jumping like monkeys". This point was discussed then and he gave a ruling and it will show that interruptions are allowed. You yourself observed the other day that in order to keep the House lively interruptions are necessary, but not so much. If you stop interruptions altogether, then the whole House will be dull and you and I cannot sit here and do any business.

SRI S. GOPALA GOWDA.—You were calling Sri Sivappa as deaf. Rightly Sri Krishna has observed that it is not becoming.....

MR. SPEAKER.—Is the Hon'ble Member raising a new point or is he supporting Sri Krishna?

SRI S. GOPALA GOWDA.—If I call the Speaker 'senile' would he accept it, Sir?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is to answer my questions and not to speak as he likes. I will give him ample opportunity but rules must be obeyed. The Hon'ble Member was asked by me whether he is raising a new point or whether he is supporting Sri Krishna. He would not answer and he wants the House to know if the Speaker is senile and that Sri Gopala Gowda is sane. Is it sanity to ignore the rules? If Sri Gopala Gowda wants to say anything, I want to hear him. First, let him answer my questions and then proceed. Is he supporting Sri Krishna? If so, I will not allow him. If he is raising a point of order, I will allow him to proceed.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಸಚಿವರು 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಿ,.....

Mr. SPEAKER.—Without answering my question, I will not allow Sri Gopala Gowda to proceed further he is a seasoned parliamentarian. He understands very well what I say.

Sri G. V. GOWDA—When the Chair made the remark that Sri Sivappa was deaf, we thought it was done humourously. But when it is repeated, we have to take it that the earlier remark was not meant in humour.

Mr. SPEAKER.—I ring the bell half-a-dozen times and the Hon'ble Member would not stop talking. What am I to understand? Is it a temporary inability to hear or is it deliberate ignorance of the bell?

Sri V. M. DEO (Gubbi).—It is a sort of qualified change in the composition of the Speaker (laughter).

Sri G. V. GOWDA.—In our excitement, we may do something not with the intention of by-passing the Speaker's orders or the rules. It was never our intention and it will never be our intention.

Mr. SPEAKER.—If I had any doubt about the *bonafides*, I would have dealt with it in a different manner altogether. I would have said that the Hon'ble Member has violated a rule and then the consequence would follow. I know the Member's *bonafides* and their affection for me and they know my affection towards them. Before I call upon the Home Minister to resume, I wish to deal with the point raised by Sri Sivappa. He said that interruption is the right and that he saw such things happening elsewhere and that it is parliamentary. I want to know what is his concept of the idea of 'interruption'.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇಂಟರಪ್ಷನ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇವಲ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೊಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತಾವು ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಅದರನ್ನು ಪುಲಪ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡಿರುವ ಚಾರ್ಜ್ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ಇಂತಹ ಸ್ಪೆಷಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಇಂಟರಪ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಪ್ರಯೋಜನವೇನಾಗುತ್ತದೆ, ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುಯೇ! ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇತಿ-ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇತಿ-ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. What was the Member doing when insinuations were made against the Ministers limitlessly. Therefore it is I am saying that when interruptions are

(MR. SPEAKER)

made against a particular point of view, that person who initiated that view, must not be so sensitive. Now coming to the question of interruptions, what does the rule say?

Sri H. R. KESHAHA MURTHY (Gandasi).—Conventions, Sir, not rules.

Mr. SPEAKER.—So the Hon'ble Member wants conventions to override the rules. There must be some consistency. The best thing was to leave the matter at that.

Sri G. V. GOWDA.—Sub-rule (ii) of Rule 285 says that a Member "shall not interrupt any member while speaking by disorderly expression or noises or in any other disorderly manner". That pre-supposes the intention to do something in a disorderly manner.

Mr. SPEAKER.—Sub-rule (ix) of the same rule says: "shall not obstruct proceedings, hiss or interrupt and shall avoid making running commentaries when speeches are being made in the Assembly". If 3 or 4 Members get up at the same time, interrupt or interject half-a-dozen times even before another Member completes one idea, and if arguments go across the table, what does it amount to?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, day before yesterday you accepted Sri Ganji Veerappa's contention that conventions have the force of Rules. You accepted it. It is not our own. When you say something, we take it for granted that it is coming from the highest authority and that it is the law. If what Sri Ganji Veerappa said is not correct, please say so and we would be guided by the Chair.

Mr. SPEAKER.—If the Members have understood, then it is all right. If they have not understood, then I will tell them that there is no written convention. Once it is reduced to writing and put into the rule, it is a rule. But so many things are observed by democratic understanding, they are called conventions. Conventions are to supplement the rules and not to override the rules. Otherwise, you may frame a rule and then say there is a convention and therefore the rule is invalid. Did I ever say that conventions override rules? Convention has the force of statute, where there is neither a statute nor a rule.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Chair's silence when Sri Ganji Veerappa was speaking, was taken by us as consent.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister may kindly continue.

Sri R. M. PATIL.—Sir, In respect of these two items that is, the letter of the Editor of Vishwavani and Prapancha and also the proceedings of the Film Committee, it is submitted to the House that some of the Hon'ble Members are in possession of photostat copies. This is really unthinkable how these Hon'ble Members came into possession of these photostat copies.

Sri K. LAKSHAPPA (Hebbur).—Patil Puttappa gave it.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member knows my standing request not to mention names. Then, he goes on interrupting again.

Sri K. LAKKAPPA.—He has questioned the very authority of our possessing the documents. We came to know of them reliably. We have to answer him.

Mr. SPEAKER.—May I take it that the Hon'ble Member stands by what he said that Mr. Patil Puttappa gave it to him.

Sri K. LAKKAPPA.—Yes, Sir.

Mr. SPEAKER.—Does the member take the responsibility for making the statement. It will go into the record.

Sri R. M. PATIL.—I request the Speaker to get it recorded. It is a proceeding of the House.

Sri R. M. PATIL.—I beg to submit.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನಮಗೆ ಲಿಮಿಟ್ ಇದೆ, ನಿಮಗೆ ಲಿಮಿಟ್ ಇಲ್ಲ.

Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—There must be limit to these things.

Mr. SPEAKER.—Now, Sri Lakkappa...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನಿಮಗೇನು ಜಹಗೀರಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ದೇಶವನ್ನು. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಇತಿಮಿತಿ ಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I took 20 minutes to explain. But he did not do what I asked him. I am finding cross-remarks from either side. I appeal to both the sides; rules are equal whether it is for this side or that side. As far as possible let us carry on the debate in a befitting manner. It has gone into the records, that Sri Patil Puttappa gave it to Sri Lakkappa. I will have it ascertained.

Sri K. LAKKAPPA.—With the permission of the Chair.....

Mr. SPEAKER.—I will not give permission.

Sri K. LAKKAPPA.—He said there must be limit for all these things. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು, ಪರ್ಟಿಟ್ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂದು. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಧಾರ ಇದೆ? ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದರು, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ? ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಇತಿಮಿತಿ ಇಲ್ಲವೇ?

Mr. SPEAKER.—Will Sri Lakkappa tender an unconditional apology to the House?

(The hon'ble member did not rise from his seat).

Mr. SPEAKER.—Sri Lakkappa will tender apology within two minutes.

(The hon'ble member did not rise from his seat).

Mr. SPEAKER.—I extend the time by another two minutes.

Sri K. LAKKAPPA.—Sir, I have not insulted the House; I have not disobeyed the Chair. ತಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡ ತಮಗಾಗಲೇ, ಈ ಸಭೆಗಾಗಲೇ ಅಗೌರವವನ್ನು ನೋಡಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈ ಸಭೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಜನ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸಹಿಸು ಸಹ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಇತಿ ಮಿತಿ ಇದೆ.

Mr. SPEAKER.—It means either the Leader has no control over the member of his party.....

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I take strong objection to this Sir, The control of the members is not that of the Leader; It is the Speaker's job.

Mr. SPEAKER.—I now take that the hon'ble Leader of the Opposition has no control over the members of his party or it is not his duty to see that the members of his party behave properly. Leading to the next question the Speaker has to deal with. I have called upon the hon'ble member Sri Lakkappa to apologise to the House. What do I find? The time is extended but he justifies his stand and then says that he has been elected and he has come here to represent them and not to be told this much by one member or the other. I request the hon'ble member to retire from the House.

(The hon'ble member, Sri S. M. Krishna, stood up).

Mr. SPEAKER.—Till my direction is carried out, I am not going to hear anybody.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಗಾಗಲೇ ತಮಗಾಗಲೇ ಆ ಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, we will obey the Chair. ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗೌರವವನ್ನು ಇತರಕ್ಕಿಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ನಾನು ತಮಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಗಾಗಲೇ ಆಗೌರವವನ್ನು, ಕುಂದಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು.....

Mr. SPEAKER.—Every word goes into the proceedings.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ.

Mr. SPEAKER.—He has not only disobeyed but made matters worse. If he does not retire in two minutes I will ask the Marshal to send the member out.

(The hon'ble member, Sri K. Lakkappa, left the House).

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಏನು ಎಂದರೆ, ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಗರಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ತಮಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಗಾಗಲೇ ಆಗೌರವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತೃಪ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನುಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಸಭೆಗಾಗಲೇ ಅಥವಾ ತಮಗಾಗಲೇ ಆಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಾವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಏನು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಏನರ್ ಮಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri Krishna requests me to reconsider my orders on the supposition that there has been no insult, no disregard either to the rules or to the direction of the Speaker or to the House. The persistent disregard of the orders when asked to apologise not apologising and at the time of leaving the hall making matters worse by saying that he has not committed any mistake. What is all this! I am sorry I cannot agree to what Sri Krishna says. The hon'ble Minister will continue his speech.

Sri V. M. DEO.—Sir, with due respect to the Chair I would like to submit...

Mr. SPEAKER.—Is it a point of order? If the member wants to give any advice, it is not now. I will take advice but not on the floor of the House.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, I want to make one request. We are not going to question the action taken against the hon'ble member Sri Lakkappa. But, the same thing should apply to the members of the treasury benches if they were to do so. I request the Chair to take similar action whether he is a minister or ordinary member. I request you to please see that treatment accorded to this side should be meted out to the other side also. I think the Chair will protect the members of both the sides.

Mr. SPEAKER.—Was the Hon'ble Member inattentive? I do not want to put it in any other way. Whether it is this side or that side whether it is this party or that party, I have said that my observation, applies equally to all parties.

Now the Hon'ble Minister will continue. Unless there is a point of order, I am not going to allow any kind of interruption or interjections.

Mr. SPEAKER.—Should we rise for Tea or continue?

HON'BLE MEMBERS.—Yes, Sir., let us rise for Tea.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

(**Mr. SPEAKER** in the Chair)

Mr. SPEAKER.—I had directed one of the Hon'ble Members, much against my will, to retire from the House. at the Tea Table to-day, another Hon'ble Member, whose name I dont want to mention here, asked me whether it was a direction to last for the rest of the day? I told him that I have not said that it is to last for the rest of the day? He will kindly refer to the rule which I have already mentioned to him. I will again draw his attention to the rule. Now, it is for the Hon'ble Member to choose what he wants to do in that direction.

(The Hon'ble Member Sri Lakkappa was sitting in his seat)

Mr. SPEAKER.—I suppose I made myself clear to everybody in this House.

(The Hon'ble Member continued to sit in his seat)

I made it clear to the concerned member. I have made myself clear and he has not chosen to understand. The Hon'ble Member does not choose to understand me, for which I am sorry; I cannot help it.

Sri V. S. PATIL.—I have not understood it, Sir.

Mr. SPEAKER.—I am sorry I cannot help if the Hon'ble Member has not understood. Every time, a member comes in, should I go on explaining to him? Let him gather from his own colleagues as to what has happened.

When the Debate was going on, there were eight interruptions and among the persons who interrupted was Hon'ble Member, Sri Lakkappa. He interrupted more than once. I said, 'that should not be', and again there was interruption. I said, he must apologise to the House. He did not do it. I gave him time to apologise. I extended the time again trying to give what might be called a period during which he might think over it well. Even then, he did not. Then I directed that the Member should retire from the House. Even that was not instantly taken note of. Now, I have mentioned all that transpired and he ultimately left. Then a plea was made that he had no intention of disobeying the Chair. I said, after a number of opportunities that were given, I am unable to accept the suggestion that he had no idea of insulting the House or showing disrespect to the House or the Speaker. The suggestion is that it was uttered with perfect *bona fide* by the Member; but the irresistible inference after so many opportunities that were given makes me feel that it was intentional and that was not at all unintentional. Now, if the Member is here, he will kindly retire.

Sri K. LAKKAPPA.—I would like to make a statement, Sir.

ಈ ಹೌಸಿನಿಂದ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ಸಾರಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದಾಗ ನಾನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವೆ; ವಾಪಸು ಬಂದಾಗ ಮತ್ತೆ ಈ ಪಾಯಿಂಟನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಅಗ ಇಲ್ಲ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ.

So, I may be permitted to stay.

Mr. SPEAKER.—If it is a request for reconsideration, I will be very glad to reconsider the request if he expresses regret now.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಬಂದುಸಾರಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಭೆಯ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದಾಗ ಪುನಃ ವಾಪಸು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೂ ನಾನೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಈ ಸಭೆಗಾಗಲೇ ಆಗಿರುವವನ್ನು ತರಬೇತಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಟೀಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಹೊರತು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಾಗಲೇ ಆಗಿರುವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವವನು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಅತಿ ಎನಸುವುದಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವನಿಕಳು, ಶ್ರೀ.

Mr. SPEAKER.—It is a justification of what he has done; and not an apology.

Sri P. VENKATAGIRIAPPA (Kolar).—When he has categorically stated that it is not intentional, it means that he has expressed his regret.

Mr. SPEAKER.—What does the Hon'ble Member want? Sri Venkatagiriappa, may kindly explain his position? Is he participating in the Debate or contributing something to my knowledge?

SRI P. VENKATAGIRIAPPA.—When he is categorically stating that he has no intention of abusing the House or any Member, his expression may kindly be accepted and he may be excused.

MR. SPEAKER.—I suppose the House was watching what transpired and it has gone into the record. One Member was permitted to express his regret. If I accept an amendment to the apology, it will not be proper. If he wants, even now I am prepared; let him say "I am sorry". Am I not here to protect the dignity of the House?

SRI V. S. PATIL.—When the Hon'ble Minister was defending the Government on this 'No-confidence' motion, or as a matter of fact, when the Government raise any facts or figures on any subject or express any views before the House and if any of us feel that the statement made by the Hon'ble Minister is wrong and is made simply with a view to debate are we not entitled to interrupt and ask whether a particular thing is a fact, whether what was expressed is really a fact or not? Of course, when a statement made by a Member is felt not to be correct or genuine, any other Member has got a right to interrupt to say 'it is not correct' or 'can you substantiate it,' etc. In this case also, it appears that Sri Lakkappa wanted to interrupt the Hon'ble Minister on one of these grounds. He has absolutely no desire, as he expressed just now, either to insult the Chair or to insult any Member. So, when he has expressed his opinion, his honest belief in this matter, I feel, that it may be treated as his having tendered an apology. In fact, it was not a case for tendering any apology; he has not interrupted or insulted anybody. I don't think that the Hon'ble Minister, Mr. R. M. Patil, would say that he was insulted by the so-called interruption. Under these circumstances, in order to calm down the tension which prevailed just before the Recess of this House, I, on behalf of all, appeal to you to accept what the hon. Member has stated and guide us as to whether interruptions can be made when we feel that the statements by the other side or any other Member is completely false. That is a point to be considered by you and I request you to guide us in this matter.

MR. SPEAKER.—I have allowed a lengthy explanation and representation to the House by the Hon'ble Sri V. S. Patil. In respect of the third point which he referred to, namely that there was a certain amount of tension, it is not my desire that there should be any tension at any time on the floor of the House. I don't think I am contributing to the tension. If tension arises, it is on account of one party, one Member or any other Member trying to say something or interject something. Sri Patil raised the point that there should be a certain amount of latitude given to a Member to deny a mis-statement, an incorrect statement, etc. That is something different. I suppose, I have made it clear on the Floor of the House more than once. The other day it was stated by somebody that all remarks should not be shut out and that remarks which are not made persistently, not as a systematic running commentary, not being too frequent, and are at times casual between two such interjections will only add to understanding and will not at all mean any kind of disregard or disrespect to the House. If the Member

(MR. SPEAKER)

was present at the time when these things happened, I don't think he would have said what he is saying now. I said, 'don't interrupt' I told him: 'there should be no commentaries', and I said this more than once. Then again he tried to justify that he was in the right. Then, I requested him to apologize to the House. He questioned my Ruling and said that he had not done anything to apologize. And if he says, he will not apologize and I extend the time and he did not do so is that the interjection? Is the Hon'ble Member comparing that which an interjection happening at times, have I not permitted it? I have always done it. After a certain stage, I appeal to the Member and even then he does not obey. The third aspect that was mentioned by Sri V. S. Patil was, that under the circumstances, what has been stated by hon. Member may be taken as an apology or expression of regret. I do not know whether he means it?

Sri V. S. PATIL.—Yes, Sir.

MR. SPEAKER.—But, why not the hon. Member say it: "I am sorry".

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳುವುದರ ಅರ್ಥ. It amounts to more than 'sorry'.

MR. SPEAKER.—I don't doubt it even factually but, he has not said it. If he says, I will accept. I am not going to compare the versions now. Even now I say: let the Member say, "I am sorry".

Sri S. SIVAPPA.—He said he has no intention of disregarding the Chair or the House.

MR. SPEAKER.—Some time earlier I appealed to the Hon'ble Leader of the Opposition to see whether he could not control his own party member. He replied That it is the duty of the Speaker to control him. If the Member says 'yes', I have absolutely no objection. If he does not, I am not going to allow the rule to be flouted.

Sri K. LAKKAPPA.—The Speaker of Lok Sabha while discussing in a Conference has made it clear that if Members of the Opposition are creating troubles and interjections and interruptions in the House, it is due to the irresponsibility of the Ruling party as they have brought inequality so far as economic aspect is concerned. Therefore they could not achieve.....

MR. SPEAKER.—Now, the position is, I gave an opportunity to the Member to express his regret. He has no right to remain in the House. He goes on delivering a speech and I am to hear it. I give no such opportunity. I would appeal to the Member to comply with the direction.

Sri K. LAKKAPPA.—I made it very clear that I had no intention either to defy the order of the Chair or to defy the dignity and decorum of this Hon'ble House. But the circumstances developed.....

MR. SPEAKER.—Order, Order. Did I ask for the intentions as he understands it? I will just read over the rule before I take any other step. I will read the rule so that time may be available for coming to some correct conclusion. Rule 308 says:

“The Speaker may direct any member whose conduct is in his opinion, grossly disorderly to withdraw immediately from the Assembly, and any member so ordered to withdraw shall do so forthwith and shall absent himself during the remainder of the day's sitting.”

SRI S. SIVAPPA.—One explanation. On so many previous occasions, there are instances where the Hon'ble Chair has ordered a member to retire from the House and after one or two hours that particular Member had come and attended the House. There are precedents in this House. Hon'ble Member Mr. Lakkappa thought that there are such precedents, and has come to the House. He has obeyed the ruling of the Chair and he has walked out when you ordered him to walk out of the House. After the interval, he has come and occupied the seat. He has already expressed that he has no intention of disregarding the Chair or disregarding the House. I request the Hon'ble Speaker to accept that and put an end to the controversial issue.

MR. SPEAKER.—What is meant by precedent? on what does he rely? He ignores the rule.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಒಂದು ಸಲ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅವರು ಹೋದರು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತಪ್ಪಿಗೆ ಎರಡು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುವರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಮೊಗುವಾಳಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡ ಸಭೆಯ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ; ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ತದನಂತೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಪೂರ್ತಿ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ತಮಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂದು ವಿಧಾಯಕನಾಗಿದ್ದರೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ, ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿವಸ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಪುನಃ ಗೌರವ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸೇಗೆ! ಅವರು ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು, ತಮಗೇ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಮಾದ ಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಹಿಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಜೆನರಸ್ ಆಗಿದ್ದಿರಿ ಹಾಗೆ.....

MR. SPEAKER.—I can permit to some extent, if the Hon'ble Member goes on delivering a speech and tries to advise me, that will be making matters worse.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಅವೇನೇ ನಾನು ಎಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ತಾವು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು 'ಬೆಳಸಬಾರದು' ಎಂದು ನಾನು ಏನುಮಿದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಾಗಲೀ ಈ ಸಭೆಗಾಗಲೀ ಅಗೌರವ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Why don't the Members feel that the concerned Member should say: 'I am sorry'? It does not appeal to them. Nothing else appeals to me. Now I have drawn his attention to the rule and expect him to obey the rule.

(Sri K. Lakkappa withdrew from the House).

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister will continue.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಹಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ 'Yes' ಅಂದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅವರು 'Yes' ಎಂದು ಅಂದರು. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರಿಗೆ ಸಭೆಗೆ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

4-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—Why make distinctions of this type? Can't he say: 'I am sorry'.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರು ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಯಸ್' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಇದನ್ನು ರೀ-ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—When did he accept it. Can the hon'ble Member kindly say at what stage he said that?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ (ಗೋರಿಬಿದನೂರು).—ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಾಲಿಸಲು ಅವರು ಹೊರಗೆ ಹೋದರು. ರೂಲ್ಸ್ ವಿಚಾರ ತಾವು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಅವರನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Probably Sri Lakshmiopathi was not present when I made the full disclosure of the circumstances. I did not refer to any body's name because it is not proper to refer anything that has been spoken in private conversation. That is one elementary convention of parliamentary life. Yet, when the Hon'ble Member told me that I have not said that he must retire for the rest of the day, I mentioned everything. I never hesitate, if I commit a mistake to say that I have made a mistake. I disclosed it to the House.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅವರು ಪಾಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆಗಾಗಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಾಗಲಿ ಅಗೌರವ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ನಡೆದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಲು ಸಭೆಗೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು.

Mr. SPEAKER.—There will be no longer any discussion on this point. The Hon'ble Minister will continue.

Sri H. R. KESHAHA MURTHY.—Sir, exigencies of the situation require elascity of procedure. To err is human and to forgive is devine. Therefore, I appeal to you to excuse his fault, if any, because he is yet young. (laughter) He is bound by his age to go astray at times. Please excuse him. I request you to allow him to taken part in the proceedings,

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ರೀ-ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾವು ರೀ-ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನೂ ಕೂಡ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

347
Mr. SPEAKER.—Will the member leave as a protest against my
ling?

Sri B. BYRAPPAJI.—No, Sir.

Mr. SPEAKER.—Then he can go.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ರೀ-ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಯಾಕಂದರೆ,
ನು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿ ನಾನೂ ಸಹ ಹೊರಗೆ
ನುಗ್ಗುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿಯವರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು).

Mr. SPEAKER.—Let the member not make matters worse. Some-
dy mentioning something and others laughing over it is not good.

Sri V. M. DEO.—Sir, has it struck you that but for the conversa-
on that you had with one of the Hon'ble Members, this incident would
t have taken place at all. There is a possibility of not understanding
correctly. In view of that fact and precedents quoted, the Hon'ble
ember in all belief that the matter has ended, must have come and sat
own and the feeling may be that it is an additional punishment which
perhaps is not warranted.

Mr. SPEAKER.—The member is spending the time allotted for the
o confidence motion on a Debate of this kind. If Sri Lakkappa had
mply said 'I am sorry' it would have ended there. But he says that
e had no intention. What right have I to force it on him?

Sri V. M. DEO.—That is exactly where the whole thing lies. The
hair says it is intentional,

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister will continue.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, you were pleased to tell Sri Lakshmipathi
uring a conversation that it was not the intention of the Chair to expel
ri Lakkappa for the whole day. You appear to have said: "I asked
o walk out" and he has walked out. There is no objection if he comes
a. That is the impression that Sri Lakkappa has got. Thinking that
at was the intention of the Speaker and taking into account also the
vious precedents here—as Sri Muckannappa himself pointed out,
Lakkappa entered the Hall. All these things are there. With that
ention, after knowing your mind, Sri Lakkappa has entered this
ase. Taking all these things into consideration, I request the
on'ble Chair to be gracious enough to see that Sri Lakkappa takes his
at.

Mr. SPEAKER.—Did you see at the very outset I took the House
to confidence and told him all this. After that I appealed to him and
ked him: Would you at least now say 'I am sorry.' I want to
ow whether the Hon'ble Leader of the Opposition is prepared to say
at he has felt sorry, and if so I will admit him. He is a member of
a party. Can Sri Sivappa say that?

Sri S. SIVAPPA.—Sri Lakkappa has already said that he has no
ention.

MR. SPEAKER.—Nothing like justifying it. If Sri Sivappa also justifies I am unable to help. Let me say that I am not anxious to keep him out. I am anxious that somebody must realise that if they do similar things, there is something to follow. To say that "we have been elected and we have been sent here, and we will not tolerate it" is not proper every word is here.

SRI S. SIVAPPA—I am only saying that he has genuinely expressed that he meant no disrespect to the House or to the Chair.

MR. SPEAKER.—Is the member convinced that he is sorry?

SRI C. J. MUCKANNAPPA.—Benefit of doubt may be given to him, Sir.

SRI S. SIVAPPA.—I am convinced that he has said in unequivocal terms that he is sorry, to the Chair and to the House.

MR. SPEAKER.—I suppose there will be no such disturbance in future?

SRI S. SIVAPPA.—Yes, Sir.

MR. SPEAKER.—Let Sri Lakkappa come in. Let him obey the Rules.

† **SRI R. M. PATIL**—Mr. Speaker, Sir, I was on the point of.....

MR. SPEAKER.—Kindly permit me to interrupt. In settling the agenda for tomorrow, I want to know the wishes of the Members. The question hour is included. How does the House feel about it?

HON'BLE MEMBERS.—We want the question hour.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Minister may kindly continue.

SRI R. M. PATIL—Sir, apart from the legality or propriety of showing photostat copies on the floor of the House before the Speaker, I am questioning the *bona fides* of obtaining such copies, so far as the *modus operandi* is concerned. Sir, are they right, are they correct, are they according to law in securing such copies? Sir, it is a confidential document. The ways and means of securing a public document are enunciated in the Evidence Act. Have they observed those rules?

MR. SPEAKER.—Are we bound by the Evidence Act here.

AN HON'BLE MEMBER.—It is up to the Home Minister to look into the matter.

MR. SPEAKER.—Order, Order. I spend considerable time in seeing that the Members must appeal to the person in charge of the House to make the speeches yield. If the member do not do that, I will not allow anybody to interfere.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ನನ್ನದು, ಈಗ.....

MR. SPEAKER.—Does Sri Gopala Gowda think that he is to talk as he pleases. He appeals to me to make the person yield. If he does not, he can raise a point of order if there is any.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಏಕರಿಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ವಾದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು.....

MR. SPEAKER.—Let Sri Gopala Gowda not think that anybody is above the rules.

AN HON'BLE MEMBER.—If they are aware of the provisions of law?

Mr. SPEAKER.—Even if he has made an argument which is wrong, should not disturb him even in the way I did by asking him about the residence Act.

Sri R. M. PATIL.—Sir, is it justified, I am submitting to this august house, that whenever such a document is submitted to the House, authenticating the document, necessarily the question arises for consideration that the documents of the Government must have been smuggled. They must have been stolen and the copies must have been obtained clandestinely. What are the means to secure this? Nothing but disruption. If the perpetrators in obtaining these copies are guilty, then my honourable friends are associates. Sir, my honourable friends who want to rely upon these documents must think before they act upon such documents, before they point out to the House these documents, assuming for a while that these are copies of genuine documents, what is it that they are saying? So far as the charges of the Publicity Department and films is concerned, I may submit to this House what the auditor writes. He is asking for more advertisements just as any other editor or any other person or any citizen asking for his claims or asking for something which is not adequate for him according to the services he has rendered.....

Sri S. SIVAPPA.—If the Hon'ble Minister yields for a minute.....

Sri R. M. PATIL.—No, Sir.

Sri S. SIVAPPA.—I rise to a point of Order. The Hon'ble Speaker was pleased to state that whenever we like to interrupt the person holding the floor, we should ask the Hon'ble Member to yield and if the Hon'ble Member does not yield, what is the course open to us for interruption? What is the course open for seeking information?

Mr. SPEAKER.—Now quoting comments made by me are very embarrassing under certain circumstances. Therefore, let the debate go in a calm manner. Sri Sivappa was pleased to ask that if any Minister or member in possession of the House does not yield what is he to do? That is not a situation that does not arise on the floor of the House either here or elsewhere for the first time. There are ways and ways, those methods must be adopted. One has to wait, make a note and rebut, or raise a point of order, if there is any substance in it and not simply raise a point of order because I have said so. I say the hon'ble Member to wait and deal with it when the time comes and not to put it to my mouth that I am suggesting that a point of order should be raised if the Member holding the Floor does not yield.

Sri R. M. PATIL.—Sir, so far as these two charges are concerned my humble submission to this august House is that those charges are not at all charges in the real sense of the term. My friends have been ill-advised. They are ill-informed. Therefore, they have ventured to secure the photostat copies without considering the gravity of the offence that has been committed. Further, they wanted to show that they have discovered something which is unknown to the world. By such platitudes, they want to create an impression that there is something fishy about the dealings in these matters.

(SRI R. M. PATIL)

Sir, I have placed every matter before the House further, I wish to submit to this House that they have not come with clean hands in obtaining those photostat copies. Therefore, they should think, think again. Having said so in respect of these two matters, now I wish to take the House to another fact.

MR. SPEAKER.—Adequate time has been taken and, there are others to participate.

SRI R. M. PATIL.—I think there was too much interruption. Therefore the time that was given to me, as a matter of fact...

MR. SPEAKER.—There is nothing like time given to the Hon'ble Minister. There is no time indicated nor do I propose to find time limits when it is a question of Council of Ministers answering. They must be given the fullest time. Here I am not fixing any time limit for the Minister, because it is against them that the charges are made. On the other hand, within the time allotted, we must allow full debate,

SRI R. M. PATIL.—I will try to finish within fifteen minutes.

In respect of Bagalkot deal, I respectfully submit to this august House that on account of the failure of the Chief Minister at Hosadurga in the general elections, it was felt necessary that he should come back. As a matter of fact, seven requests came forward offering seats for him and the choice was left to him and ultimately he selected Bagalkot. In order to make provision for this, Sri Murnal resigned. He resigned voluntarily, unconditionally and without any pressure. As a matter of fact, the Chief Minister came elected without any opposition—unopposed. Sir, is it in any way offending the Constitution? Why my friends are asking or narrating or stating vehemently that it is coming from the back door, I cannot understand. When constitutional rights are exercised and practiced and by way of the constitutional right if he appears on the scene, in my humble opinion, there is nothing wrong, so far as constitutional provisions are concerned. Secondly, because Sri Murnal resigned, it was said, he was given so much. Sir, there is obligation of this Government, much less the Chief Minister to Sri Murnal in allotting the site. The site measures about six guntas. It is a non-agricultural land and he had applied in the year 1961 for a site. He is a practicing lawyer at Bagalkot in 1939 and he was in need of a site for the construction of a house. He applied in 1961 and the then Minister for Revenue ordered that immediate enquiries be made and the papers be put up for his consideration. Enquiry was made and papers were put up before him but it so happened that the site for which Sri Murnal had applied was allotted for the judicial department buildings. As such, Sri Murnal had to apply for another site and that site also belongs to the department of agriculture and forest. That came up for consideration; the Deputy Commissioner assessed the value of the land and on the basis of the sale statistics of the vicinity of the site a price was fixed. For that price, he purchased that land. Where is the obligation of the Government in this, Sir? The Opposition contend that the land is worth lakhs of rupees. I may humbly submit, Sir, if that

land is worth so much, I think Sri Murnal is agreeable to sell it even for 1/4th of the price suggested by my Hon. friends. Sir, this is a large, liberal exaggeration. Then, it was said that he was nominated to the Council. He is one of those who worked for the development of co-operation in that area. He is one of the foremost social workers and is running a free backward class boarding for the last 8 to 10 years. For the services he rendered and is rendering to the people, his name was recommended and ultimately the Governor has accepted it. Is it in any way offending the constitutional provisions? Is it in any way a moral depredation on the part of the Government? I do not think that there is any such thing that has happened which could be said objectionable.

Then, Sir, yesterday, Sri V. S. Patil pointed out about the inefficiency of the police department and more so he pointed out an instance. It would have been better if he were present here. Sir, this is an instance which he mentioned vaguely and that too about the double murder case. I made an enquiry. After assessing the worth of the suggestion that is made by Sri Patil, I think, he is completely giving us a wrong picture. Sir, in that double murder case, six accused were involved and they were arrested on the third day of the offence. Investigation started right from the commencement of the F. I. R. and they were arrested within three days. After a month or so, Sri Samji and his followers tried to interfere in the investigation. At the instance of his supporters, they wanted to involve three persons.

Sri N. O. SAMJI (Belgaum II).—[In Marathi].

Mr. SPEAKER.—I must give a ruling because a point of order means a ruling. I have heard the member and to the extent I have understood Marathi there is no point of order. What he says is, the statement made by the Hon'ble Minister is wrong and there was not the least change whatsoever of making any attempt by him to interfere. In view of the allegation made against a Member, I will give him the earliest opportunity either to participate or make a personal statement.

Now, if allegations could not be made by one member against the other and if I uphold that, then I must rule out this motion of no confidence because it is directly against the Members.

Sri R. M. PATIL.—So, the point was that they suspected the complicity of three more persons in that crime.

4-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Are we concerned with the details? For the purpose of this debate we can leave it at that.

Sri R. M. PATIL.—Then, Sir, coming to the next point, viz., the Bellary Rioting Case,.....

Sri N. O. SAMJI.—[In Marathi] When can I have the opportunity?

Mr. SPEAKER.—Soon after he finishes.

Sri R. M. PATIL.—In Bellary, some of the S. S. P. members organised a procession against the scarcity of foodgrains and ultimately it became so uncontrollable and when it was found that they were looting some godowns, action had to be taken after giving sufficient and timely warning to disperse. However, they did not disperse as a result of which firing took place and one man died. In that incident and on that day something like 19 godowns were affected.

Sri S. GOPALA GOWDA.—As these people are tried, the matter becomes sub-judice. So, the Chair may direct the Hon'ble Home Minister not to speak on the merits of the case.

Sri R. M. PATIL.—I am not speaking on the merits of individual cases.

Mr. SPEAKER.—If the question of sub-judice is raised, then all that has been said will stand expunged, and then no reply is necessary. The Hon'ble Member did not raise the question of sub-judice and said it should not be referred to when the point was pressed in support of the no confidence motion and after it is levelled, when the reply is being given...

Sri S. SIVAPPA.—The Bellary incident has not been described in detail because it is sub-judice. We just referred to it.

Mr. SPEAKER.—So, I am inclined to think that it is sub-judice. Therefore, shall I delete whatever has been said so far as that incident is concerned in the course of the speeches?

Sri S. SIVAPPA.—In so far as it is sub-judice.

Sri Mr. SPEAKER.—I will give the Leader of the Opposition a copy of his speech. Let him say which portion offends and which does not offend? Then, I will give an opportunity to the Home Minister to reply to that point. In the meantime, he may pass on to the next point.

Sri R. M. PATIL.—With these few words, expressing my gratitude to the Hon'ble Members who interrupted me for getting enlightenment on the facts, I close my speech.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ತಂದಿರುವ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ...

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕಾಲ ನಿಯಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿದಾಗಲೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have taken note of it.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ತರಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಬಡ್ತಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ನೇರಿ 18ನೆಯ ಬಡ್ತಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಂದಿನದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ, ಹೇರಲಿರುವ ಸುಂಕ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಲಿ ಕಂಡುಬರದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 3-4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತೆರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಇದೆ. ಇಂಥ ವರ್ಷ ಕಡಮೆ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ, ಇಂಥ ವರ್ಷ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಜನರಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದ

ನುಂಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಡಮೆ ವಾಡಿದೇವೆ ಎಂಬುವಾಗಿ ಯಾವ ಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಲ್ಲ. ಅದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವ ಕೈಲ ದೇಶದ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಲೇ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ಅವೇನಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ನಿರತವಾಗಿದೆ, ಅದು ಸರಿಮಟ್ಟ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮುಂದಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಕಳೆದ 4 ತಿಂಗಳಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ, ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂದೋಳನವೇ ನಡೆದು ಜನರನ್ನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗುಮಾಡಿದರು. ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವರು ಆಗಸ್ಟಿನಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 350 ರಿಂದ 450, 500 ಮೂಟೆ ಅಕ್ಕಿ 550 ರಿಂದ 600 ಮೂಟೆ ಗೋಧಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದು, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿನ ಬೆಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಜನರಿಗೆ ಸುಸ್ತು ಸಾರು ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿ ಗೃಹಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ವಜನಾಯಕ ಕಾಲಗಾರರು ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡದೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾದಿ ಕಂಟ್ರೋಲ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಕೊಂದಿರುವುದುಂಟುಮಾಡಿದ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಲೇ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಂಧ್ರದಿಂದ 16 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಫಿಲ್ಟ್ರೇಡಿನಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಯಿಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ದು ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ಆಹಾರಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಾರ್ಟಿಕಲ್ ಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವು ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ, ಫಿಲ್ಟ್ರೇಡ್ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ನಿನ್ನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಆಂಧ್ರದಿಂದ ಫಿಲ್ಟ್ರೇಡ್ ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೇತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜವಳಿ ಅಂಗಡಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಂಗಾರುಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ 5 ಜನ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ದುಡ್ಡನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಆ ಕಡೆ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾಪ್ತ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕಾರ ಯಾರೂ ಮಧ್ಯೆ ಇಂಟರ್ಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು. ಅದರ ಈಗ ಮಾನ ಸಮ್ಯಕ್ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿ ವಾತಿಗೂ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ ಮಾಡುವುದರೇ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ವೇಳೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಳಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ತಮಗೂ ಒಂದು ತರಹ ಅಗಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತಾಗ ತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—“ಅನುಮಾನ” wrongly entertained cannot be removed by me. If the Hon'ble member was watching I rang the bell and told the Hon'ble Minister what the procedure is.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಆಂಧ್ರದಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡದೆ ಇರುವವರಿಗೆ, ಬಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಬೈಸಿಕಲ್ ಷಾಪ್ ಹೊರುವವರಿಗೆ ಇಂಫರ್ಮಿಂಗ್ ಹಾ ನಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಗ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಲಿಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯು ಅಭಾವವುಂಟಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಯು ಬೆಲೆ 120 ರಿಂದ 110 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಏರಿತು ಪಕ್ಕಾತವಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾರಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಬಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು 50 ವರ್ಷಗಳವರೂ ನಮ್ಮ ವೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಸಾಧಕರುಾಗಿರುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಪಾಟಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಚುನಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ)

ತವಾಗಿ ಬರಲು ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಮೇಲೆ ಹೊರತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 14 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎನ್. ಈ. ಎಸ್. ಇದೆ. ಈ 14 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ನಾವು 10 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ- ಅವರ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು ಎಂದು ನೋಡೋಣ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ವಿನಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆಯೇ, ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿವೆಯೇ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆತಿವೆಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಷ್ಟಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸೇಕೆಡ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ನನಗೂ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕೆಂದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ- ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹೊರತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ವಿವಾಹವಾಗದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುವರೆದ್ದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಲ್ಲಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದು, ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡದಿದ್ದರೆ, ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ, ರಿಟಿನರುಗಳಲ್ಲಿ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಕಡ್ಡಾಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ಪ್ರಚಾರಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ನಿಜವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಟಾವೆಲುಮೇಲೆ, ವೇವನೂರುಮೇಲೆ, ಮರದ ಕೆಳಗಡೆಯೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದುವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ರೂರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೋ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೋ ಕನಡ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ವಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪಿಕಪ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಪಡೆದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೂ ಕನವೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೂರಲ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಬನ್ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಎಂಗಡಿಸಿ ಅರ್ಬನ್ ಹುಡುಗರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸದೆ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸದೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳೆವರಿಗೂ ಸಿಟಿಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರು ಇತರರೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಏನೆಂದರೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅಥವಾ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಲ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರು, ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿಯೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಮಾಸ್ತರು ಒಬ್ಬರು ಮೆಂಬರರಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೆ ಒಬ್ಬ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರು ಅಥವಾ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಕುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಂತೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್ ಲೈನ್ ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ಬಸ್ ಲೈನ್ ಇಲ್ಲವೋ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಸ್ ರೆನ್ ಮಂಜೂ ರಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಬಸ್ ಲೈನ್ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ. 1950-51ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಬಸ್ ಲೈನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇವರು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಬಸ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತೆ ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರ ತಮ್ಮನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 6 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಯಶವಂತಪುರದ ಬಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ರೆವರ್ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಬಳಿ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮನೆ ಇದೆ, 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಂಬಾಸೆಡ್ ಹೊಸ ಕಾರು ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಇವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆನ್ಸ್ ನಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—I or my brother have no lands in Bangalore City.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇ ಗೌಡ.—ಹೋಲಿಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು. ಆಗ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸ್ ಬಾಕಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇ ಗೌಡ.—75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಏನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಪೀಲ್ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಾನದ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಮುರನಾಳ್ ಅವರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟುದರಿಂದ ಖಾಲಿಯಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಯಾರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಅವರನ್ನು ಮೇಲ್ಮನೆಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಉಪ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರ ಹೆಸರನ್ನು ನುಚಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರವಾದಿ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಗೆ ಇವರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು ? ಇದು ಅಪಚಾರವಲ್ಲವೇ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಲ್ಲವೇ ? ಹೋಲಿಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊರೆ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾರೋ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು ಇಂಥದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ತರವಲ್ಲ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಮಾಚಾರವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಹನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು.....

Mr. SPEAKER.—Has it anything to do with this no confidence motion ?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—He is his co-brother.

Sri V. S. PATIL.—Sir, while the Hon'ble Minister was speaking we were keeping quiet. But the Hon'ble Revenue Minister is interrupting my hon'ble friend not once, twice or thrice but for every sentence of his speech. Is it to be tolerated ?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister should not interrupt like that.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—I obey you, Sir.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇ ಗೌಡ.—ಅರ್.ಟಿ.ಒ.ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಅಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಒರಾನ್ ಮತ್ತು ಅರು ತಿಂಗಳ ಸಜಾ ವಿಧಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟ್ಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋದರು. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಬರ್ಡ್ ಅಪ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಡಿಸಮಿಸ್ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಹೋಲಿಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳ ದಕ್ಷತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ)

ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಒಂದುಸಾರಿ ಸತ್ಕಾರಕೂಟವನ್ನು ಮತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ತುಂಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂದರೆ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೀಗೆ ಮೂವರೂ ಸೇರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಿಂದುಹಾಕಿದ್ದವರ ಸತ್ಕಾರಕೂಟದಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರೂ ಪುನಃ ಅವರ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ರೀತಿ ಇವರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರು ನ್ಯಾಯವೇ? ಈ ರೀತಿ ಸಾಹುಕಾರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ, ನರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Please do not copy bad things from another member.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಇದೇ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ್ಡರ್ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ involve ಆಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರನ್ನು ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಲು ಪರ್ಸನರಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಜಿ ಸೈನ್ಯದ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಇವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವೇ?

Mr. SPEAKER.—Does the Hon'ble Member suggest that the Hon'ble Revenue Minister become a surety and got him released.

Sri M. V. KRISHNAPPA.—I totally deny. He is his own co-brother.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯರಾಗಿ ವಿನಯ ಶೀಲರಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲರೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಗೋವಾಳ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಎರೇ ಮಾಡಿಕೊಡದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೂ, ಇವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನು ಬಿಲ್ಡ್ ಅಪ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಆಲೂರಿನ ಎರೇಜ್ ಪಂಚಾಯತಿ ಚೇರಪುತ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದರು. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಹ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎರಡು ಗುಂಡು ತೋಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1,200 ರೂ. ಬೆರೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಹುಣಸೆಬೆಳೆ ಜಮೀನನ್ನು ಆ ಊರಿನ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗೋಣೀಮರ, ಅರಳಿ ಮರ ಮತ್ತು ಹೊಂಗೆಮರಗಳು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—It is an inference that the Hon'ble is drawing. Let him come to the next point.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂಥ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಇರಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Is that a ground for removal of a Minister?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಈ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು 8 ಘಂಟೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್‌ಡಿಪೋವನ್ನು ತೆಗೆಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲಂಚವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Member speaking with any. personal Knowledge?

Sri B. CHANNABYRE GOWDA.—Yes, Sir, with personal knowledge. ಎರಾ ವಿಚಾರವೇಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಾಬ್ಬಾರಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—After having enquired into the matter and satisfied himself.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಕಣ್ಣಾರಿ ನೋಡಿ ನಾನು ಅನರ್ಚಿವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಅವರನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿನವ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಘಂಟೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿ ಆ ಮೇಲೆ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳ : ಮಾರುತಿ ಸೇವಾನಗರ, ಬಾಣನವಾಡಿ. ಲ್ಲಗೆ ಒಂದು ಡಿಪೋ ಕೊಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Was the Hon'ble member present there ? Does he know personally.?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಹೌದು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಸೋತಿದ್ದಾರೆ. ತಹಸೀಲ್ದಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ರಿಟ್ ವಜಾ ಆಗಿ ದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೊಬೇಷನರಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಕೇಫರ್ವ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Did it take place at the time when this Council of Ministers was incharge or did the recruitment take place prior to that ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದಲೇ ಇರಬಹುದು. ಇವರು ಆಗ ಇಂಟರ್ ಫಿಯರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವಾಗ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—62ನೇ ಇಸವಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ನಲ್ಲಿ. ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ 42 ಜನ ರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇವರು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊ ಛೊಬ್ಬರೂ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇವರ ಆಡಳಿತ ಶುರುವಾದಮೇಲೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಟರ್ನ್ ಮೆಂಟ್ ಏನು, ಅವರ future ವಿನು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ 42 ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ disturb ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ inefficiency ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಇವರ selection ಪಕ್ಕಪಾತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಹಿಂದಿನ ಆ ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Why does he not catch the point which I am mentioning ? May I know whether there was any recruitment of the type spoken of in 1962 ? In 1962 it was pending in the High court and later on it went to the Supreme Court.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Yes, sir you were then in the Cabinet.

Mr. SPEAKER.—Therefore I got myself removed from the Cabinet. I was not fit to be in the Cabinet.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಅದರಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕ ವನ್ನೇ ಬೆಳೆಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಕ್ಕಣ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡ ದೇಕು. ಇವರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾ ವಂತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಮಾದಪ್ಪಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳೋ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳೋ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದುಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಯಾರೇ ಬರಲಿ. ಅವರು ನಿಷ್ಠಾವಂತರಾಗಿರಬೇಕು, ಮಹತ್ತ್ವ ಗಾಂಧಿಯ ತತ್ವಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಧರ್ಮ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಿರುವವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ; ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಧೈರ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಭ ರ್ವವಾಗಿ ನಡೆಸಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹೊರಗೆ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನ್ನು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಅಮಿಶ್ರಾಪ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಆದರೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಹುಶಃ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಹಳ ಹಳಬ. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ನ್ಯಾಯವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿದವನು. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಕೂಡಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಧವಾದಂಥ ಅಮಿಶ್ರಾಪ ನಿರ್ಣಯ, ಈ ವಿಧವಾದಂಥ ಕೋರಾಕೂಟ, ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ತರ ಹಾಕಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಹವ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದಂಥ ಅಟಪಾಟಗಳನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಈ ಅಮಿಶ್ರಾಪ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದು ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ತಾವು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಈಗಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವ ಇದೆ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು, ಅವರ ಘನತೆ ಏನೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೇ ಮೇಲು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

5-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—The Opposition cannot be wiped out like that. If one party goes out, other party comes in. The members are there.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಏನು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವಾಕ್ ಡಿಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಅಮಿಶ್ರಾಪ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಕ್ಲಬ್ಬುಕ್ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಬಂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—When the Hon'ble Minister for Revenue was disturbing, I was compelled to say that he was wrong and he said that he would obey. So let us carry on. Let there be no disturbance.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯನ ಕಾಲು ಎದುವುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಏನೇನು ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಈ ರೀತಿ ಗಲಭೆ ಮಾಡಿದೆ ಏನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಭಾಷಣ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ “ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೇಳೋ ದಾಸಯ್ಯ” ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಮಿಶ್ರಾಪ ನಿರ್ಣಯ, ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿರಾಟಾ ನಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಅದನ್ನೇ ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲವೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಪರಾಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯವರು ಅವರ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನಾದರೂ

ಇರಬೇಕು ಎಂದು. ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪಕ್ಷದವರು ಕೆಲವರು ಅವರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕಡೆಯ ಉಚಿತಗಳು ಬಾಲ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಅದು ಒಂದು ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ನನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಏನು ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಠಿಣವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ, ತಮಿಳುನಾಡು ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೇ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗಿಂತಲೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸು, ಆಂಧ್ರ, ಡಿಲ್ಲೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಜನತೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇಂಥಾ ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನೋ ಮಾಡಿದೆ, ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ತಂದದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಳನ್ನೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಂಥಾ ಸಮಯ ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶ ದೋಷವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಊಹಾ ಫೋಹವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದುರಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ಮತ್ತು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದುರದೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಯಾರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ಯಾಕಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಂಥವರು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದ ರ್ಲ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಊಹಾ ಫೋಹವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಪ್ರಮಾದವನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಹಿಂದೆ ಎರಡುನಾರು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಏನು ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವರು ಈಗ ಏತಕ್ಕೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದ ರಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ಆಕ್ಟ್ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ—ಅದು ಆಗಬೇಕಾದಂತಹ ಕಾಲ ನನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಧಾವಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಏನೋ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಊಹಾಫೋಹಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ತಮಗೆ ಏನೋ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಊಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಲಪಾದ ಕಾರಣ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಠಿಣವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಇದರಿಂದ ಏನು ಫಲಿತಾಂಶ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಸಮಯವನ್ನು ಕಾದು ಈಗ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ, ಅವರ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ? ಹೊಸದನ್ನು ಏನೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಶೂನ್ಯವಿ, ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಶೂನ್ಯವಿ ಬೋರ್ಡು ವಿಷಯ, ಹೇಳಬೇಕು ಹೇಳುವುದು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು,

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ)

ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ? ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಸತ್ಯ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ಅವರ ಮನೆ ಮುಂದೆಯೇ ಹಾದು ಹೋದ; ಬಾಕಿಯವರು ಹೇಳುವುದು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವುದು ಅಸತ್ಯ! ಅವರ ವಾದ ಆ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಆಪ್ತಾಯಮಾನವಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಬಾಕಿಯವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವ ಸಹನೆ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಹೋಗಲಿ, ಅವರ ಕಡೆಯವರು ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ ಆದ ಆಚಾರ್ಯ ಜಿ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾಲಯವರು ಮೊನ್ನೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರುಗಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು? ಏನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಲಾರೆ ಅಂದರು.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member should not bring in names.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಇವರ ತರಗೆ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅಸತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಏನೇನು ಮಾಡಿಲ್ಲ! ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಸ್ವೇಚ್ಛಾವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಹೋಗಬಹುದು. ತಾವು ತಮ್ಮ ಹಿತ್ತಲೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೋ? ತಾವು ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೈಸನ್ನು ಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲವೋ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರ ಭಾಷಣ ತಾವು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿವೆ. ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಏನೇನೋ ಅಫೋಸಿಶನ್ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೆಸರ ಸಹಿತ?

(Interruption)

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಜೋಷಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೆ ರಾಯಕ್ ಆಗಿದೆಯೋ, ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Now I have to find fault with the Hon'ble Member. He is going on making comments and how many times should I tap here. Because I am allowing it, he is doing like this. Let him not do that.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಪೊಲೀಸ್ ಸರ್ಪರಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಜಮೀನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

Sri B. BHASKAR SHETTY.—Please disclose the names.

Mr. SPEAKER.—I do not permit it.

Sri G. V. GOWDA.—Very specific allegations he is making. He is not outside the House. Let him please disclose any name.

Mr. SPEAKER.—Unless he is a member and unless he is definite himself, please don't mention his name here.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ, ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನೂ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದು; ಅವರೇ ಅವರ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ. ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೈಸನ್ನು, ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳು, ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೋರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂತ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಸಂಕಟ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆಗುವ ವಿಚಾರ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದ್ದನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ, ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿವೆ, ನೋಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟು, ಹುಲಿ ಬಂತು, ಹುಲಿ ಬಂತು ಎಂದು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಬರಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿ, ಜನಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದು, ದೇಶದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುವುದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಧರ್ಮವಲ್ಲ.

/ † ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಪ್ಪ (ಮದ್ದೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿತವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಶಿಶ್ಯಾನಂದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸಚಿವರು ಸುಮಾರು ಎರಡುವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸಚಿವರು ವಕೀಲರಾಗಿ ಒಹವ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ: ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಎರೋಧಿಸಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎನೇ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇವುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ, ಬೇಡವೆ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವರು ಅವರೋಕ್ತಿನೆರೀಕರಿಸಿದರು. ನಾವು ಕೆಲವು ಪತ್ರಗಳ ಕಡೆ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಾಗ ಗೃಹಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು: ಆ ಪತ್ರಗಳು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಬಂದುವು, ಅವನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಅಪಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿರಬಹುದು ಅನ್ವತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಗೃಹಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದ ಹಲವಾರು ಘಟನೆಗಳತ್ತ ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂಧ್ರ ಪ್ರಕರಣ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಮುಂಧ್ರ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಂಥವರು ದಿವಂಗತ ಫೆರೋಸ್ ಗಾಂಧಿಯವರು. ರೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ಮುಂಧ್ರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಘೆಲುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಅನುವುದನ್ನು ಗೃಹಸಚಿವರಿಗೆ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಧ್ರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಆಗಿನ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿತನವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಲೂ ಬೇಕಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದು, ಸುರೇಂದ್ರ ದ್ವಿವೇದಿಯವರಂತಹ ಸದಸ್ಯರು ಸಿರಾಜುದ್ದೀನ್ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ರೋಕ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರದೇ ಇದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಡಿ. ಮಾರ್ಕವೀಯರವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಬರುತ್ತರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಎರೋಧಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಮಿತ್ರರೂ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಹೇಳಿದನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳೇನೂ ನಮ್ಮ ಗೊತ್ತುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವಾಗ ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನರಿತು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವೋ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ನ್ಯಾಯಪಂಡಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಈಗಿನ ಸರಕಾರ ಅವಕಾಶಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಶರಾವತಿ, ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಎನ್ನುವ ಪೆಡಂಭೂತ ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲರತ್ತ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪರಿಮಿತಿ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಬ್ಬಿದೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ವಕ್ತಾರರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರಾಂತ ಸರಕಾರದ ವರಿಷ್ಠರೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದೋಷಿತವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಜಾಗೃತ ಆಲೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದವರೂ ಅದೇ ನೀತಿಯನ್ನುನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೂ ಕೂಡ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ವಿಜಿನಸ್ಕರಮಿಷನರು ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಈ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ರಥದ ಚಕ್ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೂತುಕೊಂಡಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಮುಂದೆ ಅಡಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸರಕಾರ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂಚು ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಎಂದರೆ 1962 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ)

ವಿನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿರಿಯ ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸಂತಾನಂರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಈ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ನಂದಾರವರು ಸಂತಾನಂ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಸಿರುವ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ವಿನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ತತ್ಪ್ರಶಃ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ನಕ ಅವರು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಆ ಸಂತಾನಂ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಂಡುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೆಳೆಯಲು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಪದೇ ಪದೇ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ 1956 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಎರಡು ಕರ್ನಾಟಕವಾದಗಳಂತೆ, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಅಂದಾನಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆಯವರ ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವಾದಿಗಳಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉದಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಜನತೆ ಹೇಳುವಂತೆ "ಉದಯವಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು". ಆದರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಉದಯವಾಯಿತೋ, ಯಾವ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಆಶೆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಈಡೇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಜನತೆ ಭಾವಿಸಿತ್ತೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ತಮಗೆ ತಾವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕನ್ನಡನಾಡು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು, ಇಡೀಯಾ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ನಾವು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಮೆಲ್ಲುಂಕ್ತಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ದುಡಿದವರಾದುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಸಂಪತ್ಕಮ್ಯದ್ವವಾಗುವಂತೆ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ನಾಡನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು, ರಾಜ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಾಳ ಬೇಕು, ರಾಜ್ಯ ಮಾದರಿಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ಈಗ ಮಹತ್ವವಾಗಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಇದು ಪಕ್ಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರೋಪಣೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರಲಿ, ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರಲಿ, ಇದನ್ನು ತುಡಿದುಮುಟ್ಟಿಸಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಾವೂ ಮತ್ತು ನೀವೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಕೂಡಿದರೆ ಏಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಾರದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದಲು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಂತಾನಂ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ರಾಜ್ಯವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರೋಪಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲವೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳತಕ್ಕವರಲ್ಲ. ಸಂತಾನಂರವರ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನಂತೆ ಹತ್ತು ಜನ ಶಾಸಕರು ಒಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಂತಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಂತೆ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು, ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು, ಹೀಗೆ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವ್ಯಾಧಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಏರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯಾಧಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹರಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ಈಗ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ಸುಮಾರು 20 ಜನರನ್ನುಳ್ಳ ಒಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ಯಾನೆಲ್ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂತಹವರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿರುವವರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಕೋಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಜನರು ಶಂಕೆ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದ ಮರಾಠವನ್ನರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ಯಾನೆಲ್

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕ್ಷರು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರಿಯೂ ಒಂದು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹತ್ತು ಜನ ಶಾಸಕರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕ್ಷರು ಆಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಅವರಿಂದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ನ್ಯಾಯವರ್ ಪ್ಯಾನರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಿತಿಯವರು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಿ ಇದಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಶಾರದರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ತಕರಾರುಗಳಿವೆ, ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅವೆವೆಗಳೂ ನಡೆದಿವೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡರೆ, ಆಗ ಅವರು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಶಾರದರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೋದರೆ ಅಥವಾ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಆಪಾದನೆಗಳು ಸಾಬೀತು ಆಗಬೇಕೋದರೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವೆಂಬುದೇ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಶಾಸಕರು ಅದು ಒಪ್ಪದವರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಭಾ ಸಮಿತಿಯವರ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬಂದಾಗ, ಎಂದರೆ, ಈಚೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೈರಾನರವರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಪಾದನೆಗಳು ಸಾಬೀತಾದರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member has referred enough to the names. He may generally enunciate the principles, because Hon'ble Mr. Pratap Singh Kairon is not before this House and it would not be proper for me to allow too much of the reference. I may allow certain touching reference only.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗೆಗೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ, ಇಷ್ಟಿಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆಯಾಗಲಿ, ಶಾಸಕರ ಮೇಲೆ ಯಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ಆಗ ಬಂದಿ ಬೋರ್ಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದವರ ಮೇಲೆಯಾಗಲಿ ಆಯೋಗದವರು ಬಂದಾಗ ಆ ಆರೋಪಣೆಗಳ ಹೊಣೆ ಅರಿತ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಜಿ ಗೌಡರೂ ಎನೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಅವರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ತಿಳಿಸಲಿ. ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಶಾಸಕರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನಷ್ಟವಾದ ಆಪಾದನೆ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ಸಂತಾನ ಸಮಿತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಥವಾ ಆ ಆಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹುರಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ.....

5-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—The question of resignation does not come into the extent the member is adverting to. He is saying that he has no confidence.

Sri S. M. KRISHNA.—Why we do not have confidence in the present Council of Ministers ?

Mr. SPEAKER.—So far as the No-confidence motion is concerned, so much is not necessary.

Sri S. M. KRISHNA.—I am trying to be constructive. Am I committing that crime?

Mr. SPEAKER.—I have no objection if the Member commits the crime which is within his rights.

Sri S. M. KRISHNA.—I am trying to tell the House how best we can tackle this corruption ?

SRI RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Co-operation, Development and Panchayat Raj).—How is that relevant?

SRI S. M. KRISHNA.—The entire thing is relevant.

MR. SPEAKER.—I have heard the member for 10 to 15 minutes. He is developing a very good point. But the question so far as No-confidence motion is concerned is different. Does the resolution before the House speak of resignation or does he say they do not carry his confidence?

SRI S. M. KRISHNA.—You want me to hurl charges and catalogue the charges?

MR. SPEAKER.—I do not want Hon'ble Member to do any thing of that type. I am only pointing out the relevance?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ, ನಂಬಂ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಂಬಂ ಪಟ್ಟ ಪತ್ರಿಕೆಯವರನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಾವು ಆ ಆಪಾದನೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನೂತನ ಜನರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಗೇಡಿ ಜನಗಂತ್ರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವವರು ನಾವೂ ಅಲ್ಲ ನೀವೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಆಪಾದನೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಆಪಾದನೆಗಳು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಡಯ್ಯಗೌಡರು ಇವು ಬೇರಾವವಾರಿ ಆಪಾದನೆಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೂಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಯಾವುದು, ಜನ ಯಾವುದು, ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಲೂ ನಾವು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷ, ನೀವೂ ನಾವೂ ಪ್ರದಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಎಳೆಮುಸಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲೂಬಹುದು, ಗೆಜ್ಜೆಲೂಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಳಿಯ ವೈಭವದ ದನಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದಾರೆ, ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಾವು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಏನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ನಾಳೆ ಜನರು ಮೈಸೂರಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಹಿಂತೆ ಓದಿದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು, 25 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ವೂವತ್ತು ಜನ ಶಾಸಕರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು, ಆ ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೆ, ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ನಿಂತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಎನ್ನುವುದು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೇ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಮಕಾರವಿಲ್ಲ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಏನು ದ್ವೇಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ನನಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಮನಸ್ಸಾಗಿದೆಯೇ? ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲರ ಹೇಳಿಕೆಯು, ಈ ಅಖಿಲ್ವಾನ್ ಸೇನೆಯನ್ನು ಇವರು ತಾಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಒಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಕೋಗಿ. ಮಂತ್ರಿತನದ ಹರಿಮೆಯನ್ನೂ ಗಾಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಇವರು ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹತಶರಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಗೌರವಯುತವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅದು ಯಾರೊಬ್ಬರ ಮೈಯುಕ್ತಿಕ ಸ್ವತ್ತು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಇವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆವೇ ಓಡಾಡಿದನೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವನು ಯಾರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಓಡಾಡಿದ್ದು, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಯಾರ ಮನೆಯ ವೆಟ್ಟಲನ್ನೂ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಭಿಕ್ಷಾಮಿತ್ರ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ (ನಗು)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ತಮಗೆ ಕೆಟ್ಟ ದಿವಸಗಳು ಬರಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಸಹ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಮನುಷ್ಯ ತಾನೊಂದು ಬಗದರೆ ಒದಿ ತಿರುಗು ಮುರುಗಾಗಿ ವತ್ಸೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಗೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಕಷ್ಟ ಬರದಿರಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. 1957 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತಾವು ಅಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿದ್ದ ಹೊರಗೆ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಅನೇಕ ರೀತಿ ಕಷ್ಟಗಳು ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕಷ್ಟ ಏನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒರೀ ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—1960 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಜಾಗದಿಂದ ಮಾಪ ಅಡೆದಿರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಗು ಇರುತ್ತದೆ. ಇವರ ನಗು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇವರವರಿಗೆ ಮುಖ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನಾವು ಬೇಜಾರುಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ನಗು ನೋಡಿದಾಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಅಂದು ಅದಿದ ಮಾತುಗಳು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೂಡ ಹೇಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಬೇಕು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾಗಿರಬೇಕು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವರು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ಒಗಿ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಬಂದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬಂದರೆ ಅಂಥವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಪದವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು ಲೇನು, ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗುವುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯ, ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿ ಬುಲೇ ಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಅವರು ರೂಢಿಸಲಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿಯ ಬರೀ ಸಂಶಯ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು 1960 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿದರು. ಈಗ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಂಶಯ ಯಾರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯಗೊಡಬೇಕು?

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಸಂಶಯ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಬರಲಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಸಂಶಯ ಯಾರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೊಣೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಏದುಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಡೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಖಕಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದಿವರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಒಬ್ಬರ ವೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಯಾರಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅವರ ಕೆಲಸ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಬಂದಿದೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ನಾವೇ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ನಮ್ಮ ಕೈಯ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಆರೋಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಹುರುಳು ಇಲ್ಲ, ತಿರುಳು ಇಲ್ಲ, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆರೋಪಣೆಯಾಗಿದೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿಮಗೆ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರೇ? ಯಾವ ನಿಂತಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಇಂಥ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಈಗಿನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ರಾಲ ಬಿಡದೂರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರೇಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದುರಂತ ನಡೆಯಿತು. ರೇಲ್ವೆ ಅಪಘಾತ ನಡೆಯಿತು. ಈ ದುರಂತ ನಡೆದಾಗ್ಗೆ ರೇಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜ್ ಬಹಾದ್ದೂರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳವರು ರೈಲ್ವೆ ಎಂಜಿನ್ ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ, ರೈಲ್ವೆ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಈ ಅಪಘಾತ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರದ ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಮೈಯಕ್ಕೆ

ಬಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀವಾದೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಉದಹರಿಸಿದಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ರೈಲ್ವೆ ಅಪಘಾತದ ದೆತೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದುರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅ ನಂತರ ಪುನಃ ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಂಧ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅನರ್ಥ ಹೇಳುವಾರೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಿಂಬ ಇದ್ದುದ ಕಿಂತಲೂ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ವೈಶ್ಯಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೋಪವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರ ಹಾಕಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರ ಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಚಿತ್ರ ಹಾಕದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಎಷ್ಟು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಎಷ್ಟು ನಮೂದಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ನಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ನಮೂದಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಕಿಯೂ ಕೂಡ ಎ. ಬಿ. ಸಿ ಸರ್ವೆಂಟರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಗಳಿಗೆ ತುಲನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ನಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಯಾವದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಗಲ ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಸರ್ವೆಂಟರತಕ್ಕಂಥ ಪಾಪವಿಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. 1962ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂಕಿಅಂಶ ಹೇಳುವಾಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಎರಡೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ 1962ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಸರ್ವೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ 1962ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದದ್ದು-ನಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ 44,191 ಇದೆ. 1963 ರಲ್ಲಿ 46,000 ಇದೆ. 1964 ರಲ್ಲಿ 51,000 ಇದೆ.

ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ 1962ರಲ್ಲಿ 48 ಸಾವಿರ ಇತ್ತು; ಅದು 1963 ರಲ್ಲಿ 51 ಸಾವಿರಕ್ಕೇರಿತು, 1964 ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ 60 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ವೇಲ್ವಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಾಣಿಯ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಗೆ ಬಂದರೆ-ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಸರ್ವೆಂಟರತಕ್ಕ; ಅಂದರೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅದಾಗಲೂ ಈ ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ 12 ಸಾವಿರವಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ನಂಪಾದಕರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಹೇಗೊಂದು ಹೆಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ವಿಶ್ವವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಿತಸಾಧನೆ ಗಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯು 12 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಬರ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿರಬಹುದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಯವರಿಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಆತರಿಂದ ಅವರು ಇವುಗಳ ರಿಕ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಡಿಟಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರಿಕ್ತದ ಪ್ರಕಾರ 48 ಸಾವಿರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 38 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಫೋಲಿಯೋ ಹವಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಫೋಲಿಯೋ ಹವಾಡನ್ನು 12 ಸಾವಿರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರ ಹೇಳಿಕೆ ಇದ್ದು, ಅದರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ 5-6 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು 32 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ 42 ಸಾವಿರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕ ಪತ್ರಿಕೆಗೂ ಮತ್ತು 5-6 ಸಾವಿರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕ ಪತ್ರಿಕೆಗೂ ಯಾವ ತಾರತಮ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ವಿಶ್ವವಾಣಿಯ ಮಾಲಿಕ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನಿಲುವೇ ಸರಿಯಾದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡಲು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆರೆಯಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಡೈರೆಕ್ ಎಡೆನ್ನು ಅಂದರ ನೇರವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ; ಇಂಥವ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ)

ನನ್ನು ಇಂಥವನ್ನೇ ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆನು ಎಂಬತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಇನ್ನೊಂದು 'ಸರ್ಕಸ್‌ಮ್ಯಾನಿಷಿಯರ್‌ ಎವಿಡನ್ಸ್' ಎಂದರೆ ನಂದರ್ಭಸಾಕ್ಷ್ಯ; ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜನರನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದರು. ಅದ್ವರವೆಲ್ಲಾ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲೆಯೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವತಾನಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಾನು ಆದಳತ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲರಬೇಕಾದ ತತ್ತ್ವ, ನೀತಿ ಹಾಗೂ ಆ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಮರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲು ಈ ನೀತಿ ನೇಮಗಳನ್ನಲ್ಲಾ ಕೈಬಿಡಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ನೀತಿ ನೇಮಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ನಡೆದರೆ ಅವರು ತಪ್ಪು. ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ನಡೆದರೆ, ಜನರ ಮುಂದೆ ನಗಗೀಡಾಗಬೇಕುಪ್ಪದು. ನಮ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೇನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತತ್ತ್ವ ವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ: ತಾನು ಮಾಡಿದಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ತಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ್ದು, ಹಿರಿದಾದ್ದು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ನಿಲುವೇ ಸರಿಯಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಬಲವಾಗಿ ವಾದಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಂಬಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಯವರು ಕೂಡ ತತ್ತ್ವ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಂಬಬೇಕೇ ಎಂಬುದರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅವರವರೇ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಾಗಿ ಒಟ್ಟುಮಾಡದೆ ಅವರವರ ಆಂತರಾತ್ಮದಲ್ಲೇ ಒಟ್ಟುಮಾಡಿ, ಮಾತನಾಡುವುದು, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರವರೇ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

SRI GANJI VEERAPPA.—Is it the opinion of the Hon'ble Member that any journal or paper that has not obtained the A. B. C. certificate is not entitled to get an advertisement from the Government?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ವೀರಪ್ಪನವರು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಇಷ್ಟೆ: ಯಾವ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯೇ ಆಗಲಿ ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಸರ್ವಿಸ್‌ಕೇಷನ್ ಪಡೆಯ ದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ನೇಮವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು—ಆದಳತಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಳತ ಹೇಗೆ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಮೂಡಲಸದೆ, ಆದಳತವೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಳತ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಹೊಗಳಬಹುದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೋ ಅಂಥಾ ವ್ಯತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸರ್ಕಾರೀಪನ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೇ ಸರ್ಕಾರ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆಂಬ ವಿವರ ವಾದದ ಧೋರಣೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಂತನಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಂಥ ಒಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಮಾಡದಿರಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತುರಾಭಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಅವರು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪರೀಕ್ಷೆವಾಗಿ 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ನಿಧಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಮಾಡಲು ಅವರು ತಮ್ಮ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

MR. SPEAKER.—We are not concerned with the riches of individuals here.

SRI S. M. KRISHNA.—I am sure, Mr. Speaker, you were present when the Hon'ble Minister made that submission to this House.....

Mr. SPEAKER.—If he made it, it was the quantum of riches, and not in what way he acquired, whether as a practising lawyer or otherwise. But it is insinuating if the member says that he amassed his wealth to throw it away.

Sri S. M. KRISHNA.—I said that he amassed wealth as a practising lawyer. Did I say anything more? I think that was a compliment paid to any lawyer—amassing wealth in his practice. I would take it like that.

Mr. SPEAKER.—The point is not that he amassed wealth or not. The question is about his being prepared to give Rs. 20,000. You must not insinuate by saying that he may be rich to throw away Rs. 20,000.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is a very interesting point Sir. Suppose he has amassed wealth by his practice.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಆದರೆ ನಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾನಿಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ, ಈ ಸಭೆ ತನ್ನ ಕೈರಾದಷ್ಟನ್ನು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬರಬಾರದು. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ತುರಾಭಾರದ ಚಿತ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾನಿಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡು ತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾದದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಿವೇಶನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಂಬುಧಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ವುಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು ಬಿಚಿತ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾನಿಧಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಇತರರಿಗಿಂತ ನಮ್ಮವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ನಮಗ್ಯಾರಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಒಂದು ಮೋಹಗಟೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ಯಾರಲ್ಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ತುರಾಭಾರದ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಹದ್ದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಅವಶೇಷವೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೇ. ಈ ತುರಾಭಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಇದೇ ಶಾಸನ ಸಭಾ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತುರಾಭಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದಿವ್ಯಾದಿಕಾರಿ ಹೇಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನಗಿಂದ ಹಣವೊಂದು ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಒಂದು ನಿವರ್ತನನ್ನು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅನಂತರ ಆ ಆಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದು, ಅವರು ಹಾಗೆ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಆ ದಿವಸ ಆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದವರು ಈ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Now, it is 6 P.M. Shall we continue or close for the day? Sri Krishna will tell what more time he would require?

Sri S. M. KRISHNA.—About half an hour or 15 minutes.

Mr. SPEAKER.—He may utilise about 15 minutes. Now the House is not inclined to continue—am I to suppose so? I do not want to continue even if a single member does not want me to.

HON'BLE MEMBERS.—We shall adjourn, Sir.

Mr. SPEAKER.—Now the House will adjourn and meet again at what time?

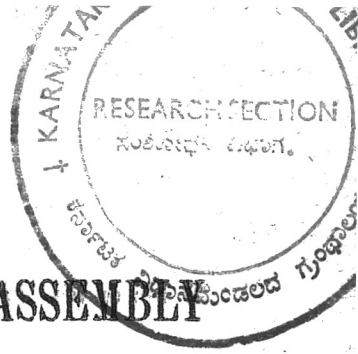
HON'BLE MEMBERS.—At one o'clock.

Mr. SPEAKER.—.....at one o'clock tomorrow.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 21st January 1965.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE SEVENTH DAY
OF THE
FIFTH SESSION

THURSDAY, 21ST JANUARY 1965

Vol. V—No. 7

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND
PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1965

Price : 25 P

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	371—390
Question for answer on the day (but not taken up) ...	390
Papers laid on the table—	
Notification No. HD 47 TMT 64, dated 21st—22nd December 1964 ;	391
Notification No. HD 113, TMT 64, dated 21st Decem- ber 1964 ;	
issued under the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957	
...	
Business of the House ...	391—393
Motion of No-Confidence in the Council of Ministers— (Motion was negatived) ...	393—446